

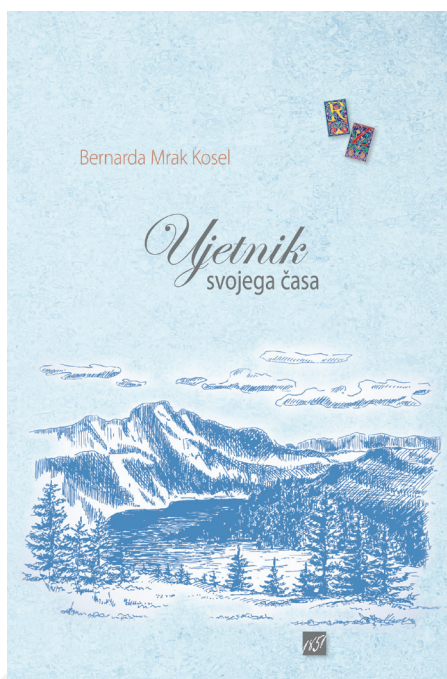

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

— Prva slovenska založba —

CELJE – LJUBLJANA

BERNARDA MRAK KOSEL: UJETNIK SVOJEGA ČASA

Podatki o knjigi

- Naslov: Ujetnik svojega časa
- Zbirka: Slovenske večernice 169
- Avtorica: Bernarda Mrak Kosel
- Urednica: Polona Mlakar
- Velikost: 135 mm x 210 mm
- Vezava: mehka z zavihi
- Število strani: 208
- Cena: 18,50 €
- ISBN: 978-961-278-464-5
- Založnik Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2019

Kontakt

Uredništvo

T 01 244 36 70

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Usodna ujetost v vojnih in povojnih časih

To je zgodba neke gorenjske družine in njenega gospodarja Janeza Žiberta. Svetovni dogodki ga kot mladeniča iztrgajo iz idiličnega podeželja in ga pahnejo v morijo prve svetovne vojne, ki pomembno zaznamuje njegovo življenje. Knjiga pripoveduje tudi o njegovi kasnejši osebni ljubezenski drami in prekletstvu, ki ga spremlja. Mogoče se je zoperstaviti zunanjim silam, ni pa mogoče preseči lastne usode.

Skorajšnja druga svetovna vojna Janezu Žibertu ne prinese drugega kot skrbi in izgube. Ko pride pričakovana svoboda, pride z njo nepričakovano neprijazna oblast. V petdesetih letih je ta že tretja po vrsti. Revolucionarna preobrazba v boljšega človeka narekuje brezobzirno prisilo, ki se ji je težko prilagoditi. Tudi kmetje, ki so podpirali narodno-osvobodilni boj, morajo v zadrage. Janez Žibert se tem pritiskom samozavestno zoperstavi, a v nenaklonjenih časih se njegova kmetija manjša in manjša.

Okvir osrednji življenjski zgodbi Janeza Žiberta daje bratova družina, ki živi prek ceste: razumevajoča in potrpežljiva svakinja Marica in nečakinja Monika. Prikrajsan za očetovstvo Janez Žibert v radovedni mali nečakinji najde nadomestnega otroka, deklica pa ob njem zavetje, ki ga pogreša pri očetu.

Navdih za to pisanje so spomini iz otroštva, ki se prepletajo z družinskimi pričevanji. Marsikaj se je v to pisanje dodatno prilepilo in marsikaj je izpuščeno, ker je zbledelo in se pomešalo. Osebe, ki nastopajo v tej knjigi, niso resnične osebe, večina opisanih dogodkov pa se je res zgodila, le da so literarno obdelani. Pripoved je narekovala notranja potreba spregovoriti o ljudeh, postavljenih v agresivni čas, ki se kot senca razteza v sedanjost.

O avtorici

Bernarda Mrak Kosel se je rodila leta 1949 v Radovljici v kmečki družini kot osmi otrok. Nekdaj profesorica angleškega jezika na Fakulteti za strojništvo, sedaj upokojenka, preživlja prosti čas ob pisanju zgodb in pesmi. Njena kratka proza in pesmi so objavljene v zbornikih JSKD in zbornikih *Pesem si* (2014–2018). Je članica literarne skupine na Vrhniki in ljubljanskega literarnega društva Navdih. Pisanje ji pomeni videti svet osebno, je njiva, kamor lahko poseje lastna življenjska spoznanja.

Knjiga *Ujetnik svojega časa* je njeno prvo daljše prozno delo.

Odlomek iz knjige

Maja 1914 je Janez Žibert dopolnil osemnajst let. Zanj je bil to pomemben dan. Oče ga je poklical k sebi in mu rekel:

»Dovolj si star, da pustiš zabavo ob strani. Prvorojenec si. Kmetija bo tvoja. Od danes dalje mi boš pomagal pri delih na polju in v gozdu, da se naučiš gospodariti.«

Očetove resne besede je z veseljem sprejel. Njihov dom je bila velika premožna kmetija. Po običaju so ga kot prvorojenca določili za naslednika, na kar je bil ponosen. Njegovo mlado telo je bilo močno in spretno. Ljubil je njive na polju, ljubil ravnino pod Karavankami, obkroženo z vencem gora. Kadar je pomagal pri kmečkih delih, je v sebi začutil neko tiho navezanost na zemljo. Rad se je podal na vrt, da s koso odreže kakšno red za krave. Kosa mu je gladko tekla. Njegove roke so bile mišičaste, nobeno delo ga ni utrudilo. Pri osemnajstih letih se je Janez čutil pripravljenega, da vstopi v življenje. Pred njim je bil svoboden svet, poln priložnosti, v katerem se bo lahko znašel. Učil se bo gospodarjenja na kmetiji, opustil vesele urice s prijatelji in si poiskal nevesto.

Potem je junija počil tisti strel v Sarajevu. Nekateri ljudi je bilo strah, kaj bo. Drugi so se samozavestno zanašali na moč avstrijske vojske in verjeli, da bo vojne konec do božiča in da bo Srbija dobila, kar si zasluži. Oče ni bil dobre volje, mati so jokali v strahu za prvorojenca, ki je ravno dopolnil osemnajst let.

»Le kako to more biti. Le kaj je bilo tega treba. Bog nam prizanesi!« so vzdihovali in molili.

Imeli so prav. Le kaj je bilo Janezu treba tistega strela. Ne da bi hotel, je postal ujetnik zgodovine, ujetnik nekih zunanjih dogodkov, ki mu niso pomenili nič, ki pa so ga iztrgali iz mirnega podeželskega življenja in ga vrgli v pekel vojne.

(Str. 11-12)